

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

Вінніченко Владислав Валерійович

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ В ПРОЦЕСІ
НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Обґрунтування теми дисертаційного дослідження

спеціальність 011 – освітні, педагогічні науки;
спеціалізація – теорія і методика професійної освіти
(на здобуття наукового ступеня доктора філософії)

Київ – 2023

Актуальність дослідження. Динамічність – це одна з тих рис, що характеризують середовище туризму як сферу соціально-економічних та господарських відносин. Процеси розширення рекреаційного потенціалу та геополітичної інтеграції України, глобалізація культурного, соціального та економічного простору є детермінантами висхідного тренду, який ілюструє розвиток туристичної галузі в довгостроковій перспективі. В свою чергу, вища туристична освіта як інститут, що покликаний забезпечити виконання якісного зростання соціального замовлення на працівників сфери туризму розвивається врічці стандартів міжнародного туризму, оскільки на досягнення високого якісного рівня орієнтовані стратегічні цілі розвитку як туристичної сфери, так і учасників ринку туристичних послуг.

Цей процес зумовлює нагальну потребу в модернізації професійної освіти. Її цільовим орієнтиром є підготовка фахівця, здатного ефективно працювати в умовах конкуренції, забезпечувати високу якість пропонованих послуг, ефективно здійснювати ділові та міжособистісні комунікації. В зв'язку з цим, пріоритетного значення для вищої школи набуває завдання підготовки фахівця з туризму, який відповідатиме вимогам та потребам ринку туристичних послуг, здатного завчасно адаптуватися до появи нових тенденцій у сфері туристичного бізнесу.

Зважаючи на значущість цієї проблематики, увага вітчизняних та іноземних науковців-практиків присвячувалась різноманітним аспектам формування професійної компетентності фахівців з туризму. Зокрема, проблема модернізації професійної підготовки фахівців сфери туризму стала предметом активних досліджень багатьох вітчизняних науковців, які вивчали сьогодення туристичної освіти в Україні (В. Бабарицька, Т. Сокол та ін.), світовий досвід підготовки фахівців з туризму (Л. Кнодель, В. Лозовецька, Л. Лук'янова), особливості фахової підготовки фахівців екологічного туризму (О. Дмитрук), питання організації практичної підготовки (Л. Поважна, Н. Хмілярчук), спеціальності та спеціалізації в туристичній освіті (Г. Щука), методологію професійної туристичної освіти (М. Скрипник, В. Федорченко, Г. Цехмістрова), принципи стандартизації туристичної освіти (Н. Фоменко).

Винятково важливого значення для більш глибокого усвідомлення та осмислення сутності проблеми набувають наукові розвідки дослідників, які вивчали зміст та особливості професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах вищих навчальних закладів. Серед них варто виділити роботи А. Алексюка, В. Андрущенко, І. Бега, С. Гончаренка, Р. Гуревича, І. Зязюна, В. Кременя, С. Сисоєвої, Г. Тарасенко, О. Шестопалюка та ін., в яких розкриті концептуальні засади професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти; дослідження, присвячені розвитку ключових професійно- особистісних якостей (К. Абульханова-Славська, Б. Ананьєв, С. Батишев, Є. Бондаревська, В. Краєвський, А. Маркова, Ю. Орлов, І. Якиманська та ін.).

Мета дослідження – визначити, науково обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі навчально-виробничої практики.

Відповідно до мети та гіпотези визначено **завдання дослідження**:

1. З'ясувати структуру та компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму.

2. Визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі навчально-виробничої практики.

3. Дослідити динаміку формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі педагогічного експерименту.

4. Розробити методичні рекомендації щодо формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі навчально-виробничої практики.

Об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх фахівців сфери туризму.

Предметом дослідження є педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі навчальної та виробничої практик.

Для розв'язання поставлених у дослідженні завдань використовувався комплекс таких **методів дослідження**:

– теоретичні (аналіз, синтез, порівняння та узагальнення наукових джерел, навчальних програм, підручників і посібників) для вивчення характеристик освітнього процесу;

– емпіричні (спостереження, бесіди, анкетування, тестування та експертні оцінки) для дослідження динаміки формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в процесі педагогічного експерименту;

– статистичні (математична обробка результатів дослідження, відображення їх у таблицях та графіках) з метою визначення достовірності результатів експериментального дослідження.

Гіпотеза дослідження. Рівень майбутнього фахівця з туризму значно підвищиться за таких педагогічних умов:

- використання сучасних інформаційних технологій та засобів формування загальних та фахових компетентностей;
- забезпечення професійної спрямованості навчання шляхом моделювання у ньому предметного і соціального змісту майбутньої діяльності фахівців з туризму;
- інтеграції диференційованих у сфері туризму напрямів знань, що є значущими для виконання майбутньої професійної діяльності.